

PODACI I INFORMACIJE

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd
na dan 31. decembar 2012. godine

www.hypo-alpe-adria.rs

HYPO ALPE ADRIA
SA VAMA. UZ VAS. ZA VAS.

SADRŽAJ

1. Poslovno ime i sedište banke	6
2. Strategija i politike za upravljanje rizicima	8
2.1. Opis strategije i politika za upravljanje rizicima	8
2.2. Način organizovanja procesa upravljanja rizicima	10
2.3. Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima	13
2.4. Tehnike ublažavanja rizika, i načini koje banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika	15
3. Informacije koji se odnose na kapital	17
3.1. Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala	17
3.2. Iznos osnovnog kapitala, dopunskog kapitala i i dopunskog kapitala ii, s pregledom pojedinačnih elementa kapitala i svih odbitnih stavki	21
3.3. Iznos kapitala banke	23
4. Informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala i proces interne procene adekvatnosti kapitala	24
4.1. Pokazatelj adekvatnost kapitala	24
4.2. Iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik prema klasama izloženosti	24

4.3. Iznos kapitalnog zahteva za tržišne rizike i vrsta primenjenog pristupa za računanje pojedinačnih kapitalnih zahteva za ove rizike, struktura i iznos ovog zahteva	23
4.4. Iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik i vrstu primenjenog pristupa za računanje ovog zahteva, s posebnim objavljivanjem strukture i iznosa za svaki od pristupa korišćenih za računanje tog zahteva.	23
4.5. Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala	24
5. Informacije koji se odnose na izloženosti rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika	30
5.1. Kreditni rizik	30
5.1.1. Opis pristupa i metoda koji banka koristi za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	30
5.1.2. Ukupan iznos izloženosti banke nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosečne izloženosti tokom perioda, po klasama izloženosti	34
5.1.3. Geografska raspodela svih izloženosti prema materijalno značajnim oblastima, po klasama izloženosti	34
5.1.4. Raspodela svih izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane, po klasama izloženosti, s posebnim prikazom dospelih nenaplaćenih potraživanja	35
5.1.5. Raspodela svih izloženosti prema preostalom dospeću, po klasama izloženosti	35
5.1.6. Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	37

5.1.7. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, i podaci o obračunatoj i potrebnoj rezervi	37
5.1.8. Primena eksternih rejtinga u standardizovanom pristupu obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive	37
5.2. Rizik druge ugovorne strane	38
5.3. Tržišni rizici	39
5.4. Operativni rizik	40
5.5. Kamatni rizik	40
5.6. Rizik likvidnosti	42
5.7. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	42
6. Podaci, odnosno informacije koji se odnose na bankarsku grupu	43

U skladu sa članom 51a „Zakona o bankama“ („Službeni glasnik RS“, br. 107/2005 sa izmenama i dopunama objavljenih u „Službeni glasnik RS“, br. 91/2010) i „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ („Službeni glasnik RS“, br. 45/2011)

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd objavljuje:

PODATKE I INFORMACIJE BANKE

na dan 31.12.2012. godine

1 POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE

Na osnovu odluke Skupštine akcionara Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd br. 901/1 – 6 od 08. jula 2002. godine, Hypo Alpe-Adria-Bank AG Klagenfurt je kupovinom akcija od akcionara Depozitno-kreditne banke postala većinski akcionar sa 75% akcija. Odlukom Skupštine akcionara o povećanju akcionarskog kapitala izdavanjem XVII emisije akcija br. 1394/1-5 od 08. oktobra 2002. godine, Hypo-Alpe-Adria-Bank AG Klagenfurt postaje akcionar sa 97% učešća u akcionarskom kapitalu. Rešenjem Trgovinskog suda od 28. oktobra 2002. godine izvršen je upis promene naziva Depozitno-kreditne banke AD Beograd u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd, Novi Beograd, Goce Delčeva 44 (u daljem tekstu Banka).

Rešenjem br. XVI-FI-10660/04 od 04. novembra 2004. godine izvršena je izmena sedišta Banke na lokaciju Bulevar AVNOJ-a 8a, Novi Beograd. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD. 4608/2005 od 04. aprila 2005. godine izvršeno je prevođenje Banke u Registar privrednih subjekata ove Agencije, u skladu sa propisima. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101104/2005 od 20. decembra 2005. godine izvršena je izmena sedišta Banke na novu adresu Bulevar Mihajla Pupina 6, Novi Beograd. Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje svih bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama.

Banka je članica Hypo Group Alpe Adria, sa Hypo Alpe-Adria Bank International AG iz Klagenfurta kao matičnom bankom. Većinski vlasnik Hypo Alpe-Adria Bank International AG do 30. decembra 2009. godine je bila Bayerische Landesbank (BayernLB) sa 67,08% vlasništva, a time i krajnji vlasnik Banke.

Dana 30. decembra 2009. godine, vlasništvo nad Hypo Group Alpe Adria preuzima Republika Austrija.

Skupština Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na sednici održanoj dana 24.03.2011. godine donela je Odluku o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Hypo Alpe-Adria-Bank ad Beograd br. 08461/11 kojom je Banka promenila način organizovanja i postala zatvoreno akcionarsko društvo.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 39396/11 od 05.04.2011. godine usvojen je zahtev Banke pa je Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd promenila pravnu formu i upisana u APR-u kao zatvoreno akcionarsko društvo

Tokom 2012. godine Banka je svoje poslovanje obavljala u centrali i u više organizacionih delova:

- 25 filijala Banke;
- 22 ekspoziture Banke.

Organizacioni delovi Banke nemaju svojstvo pravnog lica, nemaju samostalni račun već posluju preko računa Banke, imaju pravo da zaključuju ugovore u okviru svog predmeta poslovanja i u okviru ovlašćenja koja su im data aktima Banke.

Na dan 31. decembra 2012. godine Banka je imala 836 zaposlenih (31. decembra 2011. godine: 872).

Šifra delatnosti banke je 6419 – banke u zemlji i ostalo monetarno posredovanje.

Matični broj Banke je 07726716. Poreski identifikacioni broj Banke je 100228215.

2. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

2.1. Opis strategije i politika za upravljanje rizicima

HBSE Strategija za rizike se definiše u skladu sa Strategijom za rizike Grupe, dugoročnom poslovnom strategijom Grupe, HBSE Poslovnom strategijom, kao i Odlukom NBS o upravljanju rizikom u bankama. Poslovni model će voditi osnovnim kategorijama rizika, koje moraju da se ograniče i kontrolišu. Iz vremenske perspektive, ova strategija treba da obezbedi dugoročnu održivost i da bude progresivna tako što će pomoći da se optimizuje odnos rizika i pozicije kapitala, kao i potrebe za likvidnošću i mere likvidnosti u skladu sa petogodišnjim strateškim planom i planom finansiranja koji je usklađen sa glavnim akcionarima.

Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

U okviru Strategije rizika, apetit za rizik i profil rizika se definišu na osnovu procesa procene rizika i modela matrice rizika. U praksi upravljanja rizikom, model kapaciteta za podnošenje rizika se koristi kako bi se validirala i pratila kapitalizacija u okviru ekonomskih aspekata, pored već postojećih kapitalnih zahteva nadzornog organa.

Ukupni profil rizika HBSE u ICAAP okviru se meri kroz raspoloživi interni kapital. Raspoloživi interni kapital je kvantifikacija koja predstavlja iznos interno procenjenog rizičnog kapitala koji je potreban za amortizovanje potencijalnih gubitaka iz ekonomske perspektive.

Kada se svi materijalni rizici procene i saberu, da bi se dobili ukupni interni kapitalni zahtevi, moraju da se uporede sa raspoloživim internim kapitalom. Sastav raspoloživog internog kapitala se zasniva na IFRS ciframa, ekonomskim parametrima i zahtevima Basel II, Pillar II.

Na osnovu svoje poslovne strategije HBSE primenjuje pristup kontinuiteta poslovanja u procesu procene rizika.

Strategija za rizike ima za cilj limitiranje apetita za rizike tako da se obezbedi uspešan kontinuitet poslovanja Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka). Primarna svrha jeste zaštita rizičnog

kapitala i obezbeđenje kapaciteta za podnošenje rizika u Banci. Sekundarni cilj jeste izvođenje adekvatne strukture rizika na osnovu poslovnog modela. Poslovni model ima za rezultat kategorije osnovnih rizika, koji se moraju ograničiti i kontrolisati. Iz tog razloga je definisan profil rizičnosti, ali i pravila za pravilno upravljanje rizicima visokog stepena materijalnosti.

Strategija za rizike Banke je usaglašena sa važećim Zakonom o bankama i drugim propisima u vezi sa bankarskim poslovanjem u svim aspektima, kao i sa standardima Hypo Grupe.

Definicije rizika, organizacione jedinice koje upravljaju pojedinačnim vrstama rizika, metode koje se koriste za identifikaciju, procenu/merenje i praćenje pojedinačnih rizika, kao i sistem unutrašnjih kontrola za upravljanje pojedinačnom vrstom rizika definisane su u odgovarajućim politikama, procedurama i uputstvima, usvojenim od strane Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke.

Politika upravljanja kreditnim rizikom Banke definiše organizaciju, procese, odgovornosti i metodologiju upravljanja kreditnim rizikom, ali i način procene kreditnog rizika u okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala. Ovom Politikom su definisani i principi upravljanja rizikom koncentracije kao i funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola Banke nad procesom upravljanja kreditnim rizikom. Takođe, ovom politikom se pod kreditnim rizikom podrazumeva i rizik izmirjenja/ispоруke (*settlement/delivery risk*), kao i rizik druge ugovorne strane (*counterparty risk*).

Politike za upravljanje tržišnim rizicima, kamatnim rizikom (u bankarskoj knjizi) i rizikom likvidnosti Banke, između ostalog definišu postupke identifikacije, merenja, procene, praćenja, kontrole, ublažavanja i izveštavanja o navedenim rizicima. Ovim politikama definisana je organizacija, procesi, odgovornosti i metodologije koje se koriste u cilju identifikovanja i merenja, odnosno procene tržišnih rizika, kamatnog rizika (u bankarskoj knjizi) i rizika likvidnosti, kao i vrste limita koji se koriste za praćenje i ograničavanje izloženosti tim rizicima. Politika upravljanja operativnim rizikom je definisana uzimajući u obzir politike rizika, definicije, standarde i alate HAAG, kao i politike, definicije, standarde i alate Banke na osnovu domaćeg zakonskog okvira koji je Banka dužna da poštuje. Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd se obavezuje na implementaciju i podršku Sektoru kontrole rizika kao i kod svakog

drugog poslovnog procesa. Banka smatra da je razumno i savesno upravljanje operativnim rizikom jedan od elemenata za postizanje poslovnih ciljeva.

2.2. Način organizovanja procesa upravljanja rizicim

Kreditni rizik

Banka je u cilju preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom uspostavila kreditni proces koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces upravljanja kreditnim rizikom.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Beograd se sastoji iz sledećih faza: identifikacija, merenje/procena, ublažavanje, praćenje i kontrola.

U upravljanju kreditnim rizikom učestvuju:

- organi banke – Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju i kreditni odbori Banke;
- organizacioni delovi banke – Odeljenje kontrole kreditnog rizika, Sektor za upravljanje kreditnim rizikom, Sektor kreditnog procesiranja, Sektor rehabilitacije i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke;
- radna tela Izvršnog odbora Banke – Odbor za rizik.

Pri uvođenju novih proizvoda, Banka vrši identifikaciju rizika koji nastaju kao posledica uvođenja tih proizvoda.

Proces merenja i procene kreditnog rizika počinje na nivou pojedinačne transakcije/pojedinačnog klijenta i uključuje sledeće faze:

1. Analiza finansijskog stanja klijenta
2. Dodeljivanje internog rejtinga na osnovu raspoloživih informacija
3. Utvrđivanje vrednosti kolaterala (tržišna vrednost i interno prihvaćena vrednost)

Proces merenja i procene kreditnog rizika na nivou portfolija se sprovodi modeliranjem portfolija, što podrazumeva definisanje statističke raspodele gubitaka koja uzima u obzir identifikovane rizične faktore i omogućava kvantifikaciju kreditnog rizika.

U cilju ublažavanja kreditnog rizika Banke definiše obavezna sredstva obezbeđenja za svaku vrstu proizvoda pojedinačno. Definisana sredstva obezbeđenja su u skladu sa delom Odluke NBS o adekvatnosti kapitala koji se odnosi na tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Proces praćenja kreditnog rizika na nivou klijenta osigurava da se pogoršanja ekonomske situacije klijenata prepoznaju u ranoj fazi i da se izbegnu ili minimizuju mogućnost gubitaka, i to redovnim utvrđenim merama ili analizama različitih podataka i izvora informacija. Banka redovno vrši nadzor i praćenje kredita, ostalih plasmana i potencijalnih plasmana u pogledu rizika koje oni sadrže. Kontinuirano praćenje uključuje, osim praćenja kreditne sposobnosti ili kolaterala klijenata, takođe i monitoring obaveza i uslova iz ugovora, a naročito kontinuirani monitoring kretanja u privrednim granama, tržištima kapitala i privredama, što sve može da utiče na situaciju rizika pojedinačnog dužnika, grupe povezanih lica tj. portfolija kredita.

Banka je dužna da na odgovarajući način kolateralizuje kredite (uključujući i transakcije ekvivalentne kreditima i zajmovima, kao što su npr. Repo-transakcije) u skladu sa osnovnim principima koji se moraju primenjivati u okviru kreditnog poslovanja. Sve postojeće i prihvaćene vrste kolaterala u okviru Banke, kao i periodični monitoring svih prihvaćenih tipova kolaterala, Banka izvodi u skladu sa svim pravnim propisima.

Izloženost kreditnom riziku i kontinuirani monitoring kreditnog portfolija na nivou Banke prati Odeljenje kontrole kreditnog rizika i Odbor za rizik, čime je obezbeđen sistem redovne analize strukture i kvaliteta kreditnog portfolija, koji uključuje i analizu rizika koncentracije kreditnog portfolija i procenu budućih promena strukture i kvaliteta tog portfolija.

Tržišni rizik i rizik likvidnosti

U procesu merenja i upravljanja tržišnim rizicima (uključujući i kamatni rizik u bankarskoj knjizi) i rizikom likvidnosti učestvuju:

- organi Banke – Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO);
- organizacioni delovi Banke – Sektor kontrole rizika, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje računovodstva i izveštavanja, Odeljenje finansijske kontrole i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

ALCO odbor prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere Izvršnom odboru za upravljanje tržišnim rizicima (uključujući i kamatni rizik u bankarskoj knjizi) i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je nadležno za sprovođenje donetih odluka o načinu smanjenja izloženosti tržišnim rizicima (uključujući i kamatni rizik u bankarskoj knjizi) i riziku likvidnosti kao i upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti koje posluje u sastavu Sektora kontrole rizika, u saradnji i uz podršku Hypo Grupe, razvija i/ili implementira odgovarajuću metodologiju Hypo Grupe za identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje rizika likvidnosti i tržišnih rizika (uključujući i kamatni rizik u bankarskoj knjizi) kao i za kreiranje i implementaciju adekvatnog sistema limita i sistema i procedura ranog upozorenja pri čemu se uvažavaju odredbe iz relevantnih Odluka NBS, odnosno odgovarajući zakonski i podzakonski propisi važeće lokalne regulative.

Operativni rizik

Izvršni odbor Banke u potpunosti podržava upravljanje operativnim rizikom i garantuje resurse i ovlašćenja za stručne saradnike za operativni rizik u Banci. Donosioci odluka su konstantno uključeni u osnovne procese operativnog rizika i informisani o trenutnom profilu operativnog rizika. U cilju zaštite klijenata Banke, trećih strana i organizacije od finansijskih gubitaka, kao i od gubitka poverenja ili reputacije obavezno je efikasno upravljanje operativnim rizicima. Svi zaposleni u Banci dužni su da učestvuju u identifikaciji i izveštavanju o gubicima u poslovnim sektorima/odeljenjima.

Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama posluje u sastavu Sektora kontrole rizika, u saradnji i uz podršku Hypo Grupe, razvija i/ili implementira odgovarajuću metodologiju Hypo Grupe za identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje operativnog rizika pri čemu se uvažavaju odredbe iz relevantnih Odluka NBS, odnosno odgovarajući zakonski i podzakonski propisi važeće lokalne regulative.

2.3. Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima

Odeljenje kontrole kreditnog rizika koje posluje u okviru Sektora kontrole rizika identifikuje, meri, vrši procenu, prati i izveštava o kreditnom riziku na nivou portfolija, odnosno Banke kao celine. Odeljenje kontrole kreditnog rizika prati, meri i izveštava o kreditnom riziku na lokalnom i Grupnom nivou definišući izveštaje u skladu sa potrebama krajnjih korisnika izveštaja. Izveštaji o kreditnom riziku za potrebe izveštavanja Izvršnog odbora i Odbora za rizik sačinjavaju se mesečno, za Upravni odbor i Odbor za reviziju najmanje kvartalno, dok izveštavanje prema Hypo Grupi ima mesečnu i kvartalnu dinamiku u zavisnosti od predefinisane dinamike i smernica Grupe.

U cilju merenja, praćenja i kontrole deviznog rizika, kao vida tržišnog rizika, Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti koje posluje u okviru Sektora kontrole rizika koristi podatke o ukupnoj (neto) otvorenoj deviznoj poziciji Banke (koje je utvrdilo Odeljenje računovodstva i izveštavanja) kao osnov za merenje efekata potencijalnih (prognoziranih) promena kurseva valuta u kojima Banka posluje na finansijski rezultat i kapital Banke, najmanje na mesečnom nivou i o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, a preko Odbora za reviziju i Upravni odbor Banke.

U oblasti kontrole tržišnih rizika, Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti sprovodi dnevnu kontrolu internih limita za tržišne rizike, na osnovu interno odobrenih limita, koji uvažavaju standarde i zahteve Hypo Grupe. O tržišnom riziku se blagovremeno izveštavaju relevantna tela i organi Banke: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Odbor za rizik.

U delu kontrole rizika likvidnosti Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti prati pokazatelje likvidnosti definisane Odlukom NBS o upravljanju rizicima banke (LIK, uži LIK, LIKMES). Ove pokazatelje obračunava Služba za izveštavanje u okviru Odeljenja računovodstva i izveštavanja u skladu sa podzakonskim propisima Narodne banke Srbije. U cilju praćenja likvidnosti na dnevnom nivou, Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti obračunava i prati interno definisana racija likvidnosti.

Za potrebe sagledavanja efekata potencijalno mogućih (negativnih) pomeranja u poziciji likvidnosti, Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti samostalno ili u saradnji sa Odeljenjem sredstava i upravljanja bilansom sačinjava nekoliko stres scenarija likvidnosti, kako bi se utvrdio stepen osetljivosti tokova likvidnosti na poremećaje predviđene odgovarajućim scenarijima. Metodologija stres scenarija se razvija u saradnji sa Hypo Grupom. Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti za kvantitativno i kvalitativno merenje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o dugoročnoj likvidnosti, ukupno i po značajnim valutama pojedinačno, primenjuje metodologije definisane interno i/ili u saradnji sa HYPO grupom i njenim standardima.

Odeljenje kontrole tržišnih rizika i rizika likvidnosti u saradnji sa Odeljenjem sredstava i upravljanja bilansom sačinjava mesečni izveštaj o likvidnosti i dostavlja ga Izvršnom odboru i ALCO odboru Banke.

O izloženosti riziku likvidnosti i tržišnim rizicima (uključujući i kamatni rizik u bankarskoj knjizi) na kvartalnoj osnovi se izveštavaju Upravni odbor i Odbor za reviziju putem zajedničkog kvartalnog izveštaja Sektora kontrole rizika o rizicima „Subsidiary Risk Report“. Izveštaj se dostavlja kvartalno u skladu sa dinamikom održavanja sednica oba odbora.

Organi Banke (Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za rizike i Odbor za upravljanje operativnim rizikom) i sve organizacione jedinice Banke učestvuju u procesu upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik u Banci je pozicioniran u okviru Sektora kontrole rizika/Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama.

Banka prati izloženost operativnom riziku putem redovnih izveštaja koje priprema Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama i dostavlja ih mesečno Odboru za rizik i kvartalno Odboru za upravljanje operativnim rizikom. Upravni odbor i Odbor za reviziju se izveštavaju kvartalno putem zajedničkog kvartalnog izveštaja o riziku „Subsidiary Risk Report“.

Takođe, Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama priprema i šalje izveštaje Grupi o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, kao i onima koji su mogli nastati (a nisu) a koji prelaze propisan (od strane Grupe) minimalan iznos.

2.4. Tehnike ublažavanja rizika, i načini koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika

Kreditni rizik

Banka preduzima mere za ublažavanje kreditnog rizika u skladu sa delom Odluke Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala koji se odnosi na tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Proces ublažavanja kreditnog rizika, primenom tehnika ublažavanja kreditnog rizika, metodom zamene pondera se primenjuje kod:

- sredstava obezbeđenja u obliku nematerijalne kreditne zaštite;
- materijalnih sredstava obezbeđenja u obliku finansijske imovine;
- ostalih instrumenata materijalne kreditne zaštite;
- bilansnog netiranja kada nema ročne neusklađenosti između izloženosti i sredstva obezbeđenja.

Kod metoda zamene pondera, obezbeđenim delovima izloženosti dodeljuju se ponderi kreditnog rizika sredstava obezbeđenja, dok se preostalom delu izloženosti dodeljuje ponder kreditnog rizika osnovne izloženosti.

Tržišni rizici

Ako je iznos izloženosti tržišnim rizicima identifikovan na nivou iznad ili ispod definisanih internih limita, ili drugih regulatornih ili internih kriterijuma, relevantne organizacione jedinice i tela Banke (Sektor kontrole rizika, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Izvršni odbor, ALCO, itd) preduzimaju mere za ublažavanje odgovarajućeg rizika, tj. njegovo vraćanje u dozvoljene okvire. Instrumenti koji se koriste za tu svrhu mogu biti, smanjenje pozicije banke koja generiše tržišne rizike, promena valutne (i / ili druge) strukture aktive/pasive, ukidanje/uvodeње proizvoda koji generišu povećani rizik i sl.

Kamatni rizik

U zavisnosti od pozicije Banke i tržišne situacije, mere za ublažavanje kamatnog rizika koje Banka može preduzeti su sledeće:

- Promena kamatne strukture linija za refinansiranje (fiksna/varijabilna kamatna stopa);
- Promena valutne strukture refinansiranja;
- Promena ročne strukture linija za refinansiranje;
- Upotreba dugoročnih finansijskih derivata (IRS, CCS);

- Promena cena pasive i aktive;
- Upotreba kratkoročnih finansijskih derivata (FX swap);
- Menjanje valutne strukture proizvoda u aktivi i pasivi Banke.

U skladu sa svojim nadležnostima, ALCO predlaže Izvršnom odboru odgovarajuće mere za ublažavanje i zaštitu od rizika promene kamatnih stopa.

Rizik likvidnosti

Ako je izloženost riziku likvidnosti, na osnovu definisanih internih limita, ili na osnovu drugih regulatornih ili internih kriterijuma, izvan definisanih limita, tj. predviđenih vrednosti, relevantne organizacione jedinice i tela Banke (Sektor kontrole rizika, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Izvršni odbor, ALCO, itd) definišu mere za ublažavanje rizika, tj. njegovo vraćanje u dozvoljene granice. Efekti primenjenih mera bliže se prate na posebno organizovanim sastancima za praćenje likvidnosti usmerenim ka olakšavanju razmene informacija između svih važnih operativnih činilaca u procesu upravljanja likvidnošću.

Operativni rizik

Praćenje operativnog rizika uključuje praćenje izloženosti Banke događajima koji predstavljaju izvor operativnog rizika, kao i praćenje uticaja /uspešnosti preuzetih mera za sprečavanje pojave takvih događaja i ublažavanje negativnih posledica, odnosno operativnog rizika.

Potreba za preduzimanjem mera za ublažavanje operativnog rizika utvrđuje se na osnovu rezultata aktivnosti identifikacije i procene operativnog rizika koje sprovodi Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama u saradnji sa direktorima/rukovodiocima odeljenja i nominovanim osobama. Direktori/Rukovodioci odeljenja kod kojih je identifikovan i procenjen operativni rizik predlažu mere za ublažavanje operativnog rizika na osnovu analize nastalog događaja. Cilj ublažavanja rizika je smanjenje verovatnoće nastanka rizika ili iznosa mogućeg gubitka po Banku.

Banka prati izloženost operativnom riziku putem redovnih izveštaja priprema Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama i dostavlja ih mesečno Odboru za rizik i kvartalno Odboru za upravljanje operativnim rizikom.

Upravni odbor i Odbor za reviziju se izveštavaju kvartalno putem zajedničkog kvartalnog izveštaja o riziku „Subsidiary Risk Report“.

3. INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA KAPITAL

3.1. Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br. 46/2011) je propisano da kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjnjen za odbitne stavke od kapitala.

Da bi se uključili u osnovni ili dopunski kapital, elementi kapitala moraju da ispunjavaju uslove:

- da nemaju određeni rok dospeća i da se ne mogu povući;
- da se bezuslovno, u celosti i bez odlaganja mogu koristiti za pokrivanje gubitaka u toku redovnog poslovanja banke;
- da banka ima pravo da ne isplati dividende, da ograniči ili odloži njihovu isplatu;
- da je u slučaju stečaja ili likvidacije pravo vlasnika instrumenata koji se uključuju u kapital na učešće u raspodeli stečajne, odnosno likvidacione mase podređeno pravu ostalih poverilaca banke;
- da su umanjnjeni za sve potencijalne poreske obaveze.

Osnovni kapital čini zbir sledećih elemenata, umanjnjen za odbitne stavke:

- akcionarskog kapitala banke upisanog i uplaćenog po osnovu običnih i preferencijalnih akcija banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, u iznosu nominalne vrednosti uplaćenih običnih i preferencijalnih akcija i pripadajuće emisijne premije – iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti upisanih običnih i preferencijalnih akcija;
- rezervi iz dobiti banke koje su formirane na osnovu skupštine banke na teret dobiti nakon njenog oporezivanja;
- dobiti iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni kapital;
- dobiti iz tekuće godine ako je Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije, utvrdila da su ispunjeni uslovi:
 - da je iznos dobiti potvrdio spoljni revizor ovlašćen za reviziju finansijskih izveštaja banke;

- da je iznos dobiti umanjen za obračunati porez na dobit i obaveze za dividende, druga učešća u raspodeli dobiti;
- da je skupština donela odluku o raspoređivanju dobiti u osnovni kapital i da iznos dobiti iz tekuće godine po godišnjem računu banke za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređen u okviru osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od osnovnog kapitala su:

- gubici iz prethodnih godina;
- gubitak tekuće godine;
- nematerijalna ulaganja;
- stečene sopstvene obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti (nominalne vrednosti uvećane za emisionu premiju);
- obične i preferencijalne akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, koje je ta banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisionu premiju, zavisno od toga koja je od ovih vrednosti niža;
- regulatorna usklađivanja vrednosti u odnosu na MSFI, odnosno MRS, koja čine:
 - nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju;
 - ostale neto negativne revalorizacione rezerve koje se ne odnose na odbitne stavke od osnovnog kapitala ili elemente koji se uključuju u dopunski kapital;
 - dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koje su umanjene zbog promene kreditnog rejtinga banke;
 - iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke.

Izuzetno, u prelaznom periodu primene Odluke, zaključno sa 2013. godinom, potrebne rezerve za procenjene gubitke su odbitna stavka od kapitala, umesto od osnovnog kapitala.

Dopunski kapital banke čine sledeći elementi, umanjeni za odbitne stavke:

- uplaćen akcijski kapital po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija banke;

- deo pozitivnih revalorizacionih rezervi banke;
- hibridni instrumenti kapitala;
- subordinirane obaveze.

Odbitne stavke od dopunskog kapitala su:

- stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije u iznosu njihove knjigovodstvene vrednosti;
- preferencijalne kumulativne akcije banke koje je ta banka uzela u zalogu u iznosu vrednosti potraživanja obezbeđenih zalogom ovih akcija, odnosno nominalne vrednosti akcija uzetih u zalogu uvećane za pripadajuću emisiju premiju, zavisno od toga koja je od ove dve vrednosti niža;
- potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke koja su obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom banke do iznosa u kome su ti instrumenti/obaveze uključeni u dopunski kapital.

Odbitne stavke od kapitala su:

- direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica;
- ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica;
- ukupan iznos direktnih ili indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne i subordinirane obaveze, koji prelaze 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital;
- iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru;
- iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka ako druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana;
- potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim sa bankom ili prema zaposlenima u banci, koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima koja nisu povezana s bankom, odnosno nisu zaposlena u banci.

U skladu sa prelaznim odredbama Odluke, u 2012.godini 75% iznosa obračunate potrebne rezerve je bila odbitna stavka od kapitala, a 25% obračunate posebne rezerve je bila odbitna stavka od osnovnog kapitala.

U 2013.godini 50% iznosa obračunate potrebne rezerve je odbitna stavka od kapitala, a 50 % obračunate posebne rezerve je odbitna stavka od osnovnog kapitala.

Odbitne stavke oduzimaju se od osnovnog i dopunskog kapitala na sledeći način:

- 50% njihovog ukupnog iznosa oduzima se od osnovnog kapitala;
- 50% njihovog ukupnog iznosa oduzima se od dopunskog kapitala.

Izuzetno, ako je 50% ukupnog iznosa odbitnih stavki veće od dopunskog kapitala, razlika iznad iznosa dopunskog kapitala oduzima se od osnovnog kapitala.

Banka je dužna da se pridržava sledećih ograničenja:

- Osnovni kapital čini najmanje 50% kapitala;
- Subordinirane obaveze uključene u dopunski kapital ne mogu biti veće od 50% iznosa osnovnog kapitala;
- Ukupan iznos hibridnih instrumenata, isključujući hibridne instrumente koji se usled pogoršanja finansijskog stanja banke mogu pretvoriti u njene akcije (osim preferencijalnih kumulativnih akcija), ne može biti veći od 35% osnovnog kapitala banke;
- Ukupan iznos svih hibridnih instrumenata ne može biti veći od 50% osnovnog kapitala banke.

3.2. Iznos osnovnog kapitala, dopunskog kapitala I i dopunskog kapitala II, s pregledom pojedinačnih elementa kapitala i svih odbitnih stavki

u 000 rsd

1. Osnovni kapital	24.053.980
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih	14.319.484
Emisiona premija	9.758.438
Rezerve iz dobiti	7.612.920
Nematerijalna ulaganja	(901.402)
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	(6.735.460)
2. Dopunski kapital I	10.568.186
Subordinirane obaveze	10.477.951
Deo revalorizacionih rezervi	90.235
3. Odbitne stavke od kapitala	20.206.380
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	20.206.380
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	-
<i>Od čega: umanjenje osnovnog kapitala</i>	<i>10.103.190</i>
<i>Od čega: umanjenje dopunskog kapitala</i>	<i>10.103.190</i>
Ukupan osnovni kapital	13.950.790
Ukupan dopunski kapital	464.996
KAPITAL	14.415.786

U tabeli je prikazana visina obračunatog kapitala Banke u 2012. godini u iz Obrasca KAP.

Osnovni kapital Banke

Osnovni kapital Banke na dan 31.12.2012. godine iznosi RSD 24.053.980 hiljada.

U okviru osnovnog kapitala uključeni su sledeći elementi kapitala:

- Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih, u iznosu od RSD 14.319.484 hiljada. Akcionari su Hypo International AG Klagenfurt sa iznosom od RSD 14.319.338 (učešće 99,999%) i Industrija kotrljajućih ležaja ad Beograd, sa iznosom od RSD 146 hiljada (učešće 0,001%);
- Emisiona premija u iznosu od RSD 9.758.438 hiljada;
- Rezerve iz dobiti u iznosu od RSD 7.612.920 hiljada odnose se na rezerve formirane iz dobiti ranijih godina.

Nematerijalna ulaganja su odbitna stavka od osnovnog kapitala i iznose RSD 901.402 hiljada. Odnose na ulaganja u licence i software, kao i u nematerijalna ulaganja u pripremi.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke, je odbitna stavka od osnovnog kapitala u iznosu od RSD 6.735.460 hiljada, što čini 25% ukupno obračunatog iznosa u iznosu od RSD 26.941.840 hiljada.

Dopunski kapital Banke

Dopunski kapital Banke na dan 31.12.2012. godine iznosi RSD 10.568.186 hiljada.

U okviru dopunskog kapitala su uključeni sledeći elementi:

- Subordinirane obaveze sa iznosom od RSD 10.477.951 hiljada. To je deo od ukupnih subordiniranih obaveza koje na dan 31.12.2012. godine iznose 23.149.166 hiljada;
- Subordinirane obaveze se uključuju u dopunski kapital do iznosa od 50% osnovnog kapitala, a subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital se u poslednjih pet godina pre roka dospeća obaveze umanjuju za 20% godišnje;
- Deo revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 90.235 hiljada obračunat je po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, a odnosi se na državne zapise Republike Srbije.

Odbitne stavke od kapitala

Odbitne stavke od kapitala na dan 31.12.2012. godine iznose RSD 20.206.380 hiljada

Odbitne stavke od kapitala čini:

- Potrebna rezerva za procenjene gubitke, koja je u 2012. godini odbitna stavka od kapitala u iznosu od RSD 20.206.380 hiljada.

Potrebna rezerva se obračunava po metodologiji koju je Narodna banka Srbije propisala u Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012 i 123/2012);

- Prema navedenoj Odluci, banka je dužna da kvartalno obračunava rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki po metodologiji Narodne banke. Ukoliko je ovaj iznos veći od iznosa ispravki vrednosti proknjiženih na teret bilansa uspeha, banka je obavezna da utvrdi potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama;
- Ukupno obračunata potrebna rezerva na dan 31.12.2012. godine iznosi RSD 26.941.840 hiljada;
- Potrebna rezerva je na dan 31.12.2012. godine u visini 75% od ukupno obračunate potrebne rezerve odbitna stavka od ukupnog kapitala, saglasno članu 427. Odluke o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br. 46/2011);
- Od ukupnog iznosa od RSD 20.206.380 hiljada, osnovni i dopunski kapital su umanjeni za po 50% u iznosu od po RSD 10.103.190 hiljada.

3.3. Iznos kapitala Banke

Ukupan osnovni kapital Banke na dan 31.12.2012. godine iznosio je RSD 13.950.790 hiljada.

Ukupan dopunski kapital Banke na dan 31.12.2012. godine iznosio je RSD 464.996 hiljada.

Ukupan kapital Banke na dan 31.12.2012. godine utvrđen je u iznosu od RSD 14.415.786 hiljada.

4. INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA ADEKVATNOST KAPITALA I PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA

4.1. Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Donja tabela pokazuje obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke na kraju 2012. godine, koji je obračunat u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Obračun pokazatelja adekvatnosti	u 000 rsd
Kapital	14.415.786
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	72.221.836
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	789.067
Izloženost cenovnom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	635.800
Izloženost riziku izmirenja / isporuke i druge ugovorne strane pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	-
Izloženost operativnom riziku	10.440.400
Ukupna rizična aktiva	84.087.103
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	17,14%

Svi kapitalni zahtevi u iznosu od RSD 10.090.452 hiljada, koje je Banka obračunala, pokriveni su osnovnim kapitalom Banke.

4.2. Iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik prema klasama izloženosti

Banka za obračun kapitalnog zahteva za kreditni rizik primenjuje standardizovani pristup. Iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik prema klasama izloženosti dat je u sledećoj tabeli:

Klasa izloženosti	Iznos kreditnim rizikom ponderisane aktive	Kapitalni zahtev
Države i centralne banke	0	0
Banke	1.021.663	122.600
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	829.157	99.499
Privredna društva	40.502.515	4.860.302
Fizička lica	27.647.496	3.317.700
Ostale izloženosti	2.221.005	266.521
Ukupno	72.221.836	8.666.620

4.3. Iznos kapitalnog zahteva za tržišne rizike i vrsta primenjenog pristupa za računanje pojedinačnih kapitalnih zahteva za ove rizike, struktura i iznos ovog zahteva

Ukupan kapitalni zahtev za tržišne rizike na dan 31.12.2012. godine, iznosi 170.984 hiljada dinara. Banka je kapitalne zahteve za tržišne rizike izračunala primenom standardizovanih metoda.

Ukupan kapitalni zahtev za tržišne rizike se na dan 31.12.2012. godine, sastojao od dve komponente: kapitalnog zahteva za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i kapitalnog zahteva za devizni rizik. Na dan 31.12.2012. godine, kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je iznosio 76.296 hiljada dinara, dok je kapitalni zahtev za devizni rizik iznosio 94.688 hiljada dinara.

Pregled kapitalnog zahteva za tržišne rizike na dan 31.12.2012. godine

	u 000 RSD
Kapitalni zahtev za tržišne rizike	170.984
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	76.296
Kapitalni zahtev za devizni rizik	94.688

4.4. Iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik i vrstu primenjenog pristupa za računanje ovog zahteva, s posebnim objavljivanjem strukture i iznosa za svaki od pristupa korišćenih za računanje tog zahteva.

Služba upravljanja operativnim rizikom i internim kontrolama vrši obračun i utvrđuje iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik neophodan za konačno utvrđivanje pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u celini i to saglasno uspostavljenim sistemom upravljanju rizicima i važećim politikama i procedurama i standardima Hypo Grupe. Procedurom za obračun adekvatnosti kapitala i izloženosti banke, dokumentima Grupe i internim procedurama.

Banka kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava primenom Pristupa osnovnog indikatora (BIA - Basic Indicator Approach), što je dokumentovano „Politikom upravljanja operativnim rizikom“. Ukupan kapitalni zahtev za operativni rizik na dan 31.12.2012. godine, iznosi 1.252.848 hiljada dinara.

4.5. Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke Narodne Banke Srbije, Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP). Banka sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos internog kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom i vrši njegovu raspodelu.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala predstavlja dodatnu vrednost ukupnom procesu upravljanja bankom, potrebno je uklopiti ga u postojeće procese upravljanja i kontrole. Potrebno je razmotriti sledeće veze:

- HBSE Poslovna strategija: poslovna strategija mora da bude usklađena sa Strategijom za rizike. Ova veza je dvosmerna. S jedne strane, apetit za rizike određuje poslovnu strategiju, a s druge strane, poslovna strategija određuje rizike koje banka preuzima;
- HBSE Strategija za rizike: određuje smernice za tretman rizika u banci, definiše obim do kog banka želi da se izlaže određenoj vrsti rizika, kao i limite izloženosti riziku;
- HBSE Strategija upravljanja kapitalom: obezbeđuje da banka održava nivo i strukturu nivoa internog kapitala, tako da podrži očekivani rast aktive, definiše buduće izvore finansiranja i njihovo korišćenje, definiše politiku dividendi, kao i sve promene iznosa minimalnog kapitala propisanih Odlukom o Adekvatnosti kapitala;
- Politike, procedure i priručnici za rizike: opisuju operativnu implementaciju rizika, upravljanja, kontrole, identifikovanje, merenje/procenu, ublažavanje, praćenje i izveštavanje u banci;
- Dokumentacija vezana za stres testiranje: opisuju operativnu implementaciju stres testiranja u zavisnosti od tipa rizika, definiše stres scenarije i parametrizaciju istih.

Upravni odbor HBSE odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u banci i za nadzor nad tim sistemom, a dužan je i da obezbedi da Izvršni odbor HBSE identifikuje rizike kojima je banka izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama. Upravni odbor HBSE utvrđuje strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom banke. Na osnovu prethodnog Upravni odbor HBSE usvaja i politiku za proces interne procene adekvatnosti kapitala.

Glavni koraci ICAAP-a Banke su sledeći:

- Identifikacija i procena materijalnosti rizika;
- Kvantifikacija svih rizika, prema materijalnosti rizika i principu proporcionalnosti;
- Agregacija svih rizika i izračunavanja ukupnog internog kapitala;
- Određivanje nivoa internog kapitala;
- Izračunavanje odnosa internog kapitala i nivoa internog kapitala – Sposobnost / kapacitet podnošenja rizika;
- Limitiranje;
- Testiranje otpornosti na stres;
- Proces eskalacije u slučaju prekoračenja limita;
- Praćenje i kontrola.

Cilj procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke je pravilna identifikacija i merenje rizika, odgovarajući nivo internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke, kao i aplikacija i dalji razvoj sistema za upravljanje rizicima.

Banka je uspostavila Strategiju upravljanja kapitalom koja obezbeđuje održavanje nivoa i strukture raspoloživog internog kapitala koji može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene minimalnog iznosa kapitala propisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Banka je uspostavila i Plan upravljanja kapitalom koji sadrži:

- strateške ciljeve i vremenski period za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
- način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
- postupak planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala i;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da utiču na iznos raspoloživog internog kapitala.

ICAAP je dokumentovan proces zasnovan na cirkularnoj i kontinuiranoj osnovi, a u skladu je sa Strategijom za rizike, ICAAP politici, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima, kao i Strategijom za upravljanje kapitalom i Planom kapitala.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala je na odgovarajući način uključen u sistem upravljanja Bankom i donošenja odluka u Banci, predmet je redovne analize, praćenja i provere.

U sklopu ICAAP-a Banka sagledava sve rizike kojima je izložena, primenjujući adekvatne metode s obzirom na svoju veličinu, i analizom, koji od postojećih rizika je materijalan, a koji nematerijalan za Banku. Banka, najmanje jednom godišnje, sprovodi identifikaciju rizika ili tzv. inventar rizika na celom portfoliju. U procesu identifikacije rizika, sledeći koraci su preduzeti:

- Ažuriranje relevantnih vrsta i podvrsta materijalnih rizika;
- Ponovno ocenjivanje svih relevantnih vrsta materijalnih rizika (adekvatnost, pretpostavke, vremenski okvir, model);
- Kvantifikacija i ograničenja;
- Izveštavanje.

Definisanje metoda merenja nivoa preuzetih rizika je prvi korak kod procene materijalnosti rizika budući da se definišu razni modeli i/ili metode merenja rizika koje dalje služe kao ulazni parametri kod analize faktora rizika. Kao referentnu tačku, Banka koristi standardne propisane metode i teži ka korišćenju naprednijih metoda koje reflektuju statičku i dinamičku strukturu portfolija, da bi se adekvatno procenio nivo rizika, kao i željeni nivo rizika u bliskoj budućnosti.

Za svaki identifikovan rizik određena je jedna ili više metoda koja se koristi za potrebe izračunavanja nivoa rizika u okviru ICAAP-a:

- Kreditni rizik – standardizovani pristup (SA);
- Rizik koncentracije – Herfindahl-Hirschman Indeks (HHI) i racio koncentracije uz primenu regulatornih limita za velike izloženosti.

- Rizik druge ugovorne strane – standardizovani pristup (SA);
- Kreditno devizni rizik – stres testiranje;
- Rezidualni rizik – stres testiranje;
- Tržišni rizik – Monte Carlo VaR model sa intervalom poverenja od 99%;
- Rizik ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti – Monte Carlo VaR model sa intervalom poverenja od 99%;
- Devizni rizik - Monte Carlo VaR model sa intervalom poverenja od 99%;
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi – gep analiza, VaR metodologija, racio analiza, metodologija varijansi/kovarijansi zasnovana na JPMorgan „Risk Metrics“ pristupu, stres testiranje;
- Rizik likvidnosti – gep analiza, racio analiza, stres testiranje;
- Operativni rizik – pristup osnovnog indikatora (BIA);
- Ostali rizici – Banka alocira 5% raspoloživog internog kapitala na reputacioni, strateški, poslovni rizik, rizik kapitala i rizik usklađenosti poslovanja;
- Reputacioni rizik – stres testiranje;
- Makroekonomski rizik – stres testiranje.

Agregacija internog kapitalnog zahteva između različitih tipova rizika se obavlja jednostavnim sabiranjem, u skladu sa pretpostavkom konzervativnosti, što znači da su svi tipovi rizika potpuno i pozitivno korelisani (korelacija 1).

ICAAP-om se sprovodi poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA IZLOŽENOSTI RIZICIMA I PRISTUPE ZA MERENJE, ODNOSNO PROCENU RIZIKA

5.1. Kreditni rizik

5.1.1. Opis pristupa i metoda koji Banka koristi za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Finansijsko sredstvo smatra se obezvređenim ukoliko je identifikovan najmanje jedan od objektivnih dokaza da je došlo do obezvređivanja ovih sredstava.

Banka primenjuje sledeće grupe indikatora da bi obezbedila objektivni dokaz da je došlo do obezvređenja:

- restrukturiranje usled pogoršanja finansijske situacije dužnika;
- visoka verovatnoća stečaja;
- otvaranje stečaja ili likvidacije;
- sudski spor sa klijentom;
- kašnjenje u izmirivanju obaveza više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu;
- delimičan ili potpuni otpis potraživanja;
- ostale informacije koje dokazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine nakon njihovog početnog priznavanja.

Gubitak usled obezvređenja je razlika između knjigovodstvene vrednosti zajmova iskazane u knjigama banke i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine.

Ako se po zajmovima ne očekuju plaćanja (tokovi gotovine), vrši se direktni otpis zajma.

Proces utvrđivanja obezvređenja je podeljen u dva koraka:

1. provera da li se objektivni dokaz odnosi na obezvređenje,
2. provera iznosa obezvređenja ako isto postoji.

Utvrđivanje obezvređenja po zajmovima zahteva razdvajanje pojedinačno značajnih zajmova od onih koji nisu pojedinačno značajni.

Pojedinačno značajni zajmovi se moraju pojedinačno proceniti na obezvređivanje, dok se zajmovi koji nisu pojedinačno značajni mogu procenjivati pojedinačno ili na nivou portfolija (kolektivna procena).

Metod kolektivne procene se koristi kod:

- pojedinačno značajnih izloženosti gde nijedan događaj gubitka nije identifikovan pojedinačno (odnosno nije bilo povećanja kreditnog rizika);
- potraživanja kod kojih je iznos ispravke vrednosti za obezvređenje bilansne aktive ili rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama obračunat na pojedinačnom nivou jednak nuli;
- za sve izloženosti bez značaja (male vrednosti).

Za kolektivnu procenu Banka je odlučila da usvoji model zasnovan na konceptima nastalog gubitka i perioda identifikacije gubitka kako bi osigurala da se priznaju samo gubici koji su se zaista i dogodili. Na ovaj način se određuje iznos neophodnog obezvređenja na osnovu istorijskih posmatranja, uz pretpostavku da su za određeni broj transakcija nastali događaji koji ukazuju na neplaćanja, ali nisu još uvek identifikovani.

Ovaj model Banka primenjuje za sledeće grupe:

- fizička lica bez velikog pojedinačnog značaja;
- pojedinačno značajna fizička lica koja nemaju status neizmirenja obaveza;
- pojedinačno značajna pravna lica koja nemaju status neizmirenja obaveza;
- pravna lica bez velikog pojedinačnog značaja.

Neophodne statističke podatke Banka pribavlja sa tržišta (npr. podaci o sličnom sektoru, zemlji, itd.) ili iz drugih grupa u portfoliju Banke, i to zbog nedostatka istorijskih podataka i malog broja takvih izloženosti.

Rezervisanja se, prema metodologiji Banke, procenjuju za sve kreditne izloženosti u portfoliju Banke, isključujući izloženosti koje su nastale u toku poslednjeg meseca. Razlog za ovo isključivanje je pretpostavka da se po prvobitnom priznavanju, izloženost priznaje u nominalnoj vrednosti uzimajući u obzir sve informacije na datum nastanka izloženosti (uključujući potencijalne gubitke po osnovu kredita). Time

prvobitna vrednost koja se priznaje već odražava verovatnoću neizvršenja obaveza na dan njenog nastanka. Gubici po osnovu umanjenja vrednosti (rezervisanja) priznaju se samo kao rezultat događaja gubitka koji su se dogodili nakon prvobitnog priznavanja sredstava.

Banka je utvrdila sledeće kriterijume na osnovu kojih se klijent/transakcija klasifikuju kao pojedinačno značajni (odnosno koji zahtevaju individualnu procenu):

- 1) pojedinačno značajna izloženost označava potraživanja od dužnika čija ukupna bruto izloženost na dan obračuna iznosi više od 150.000 EUR;
- 2) sve izloženosti prema bankama;
- 3) sve izloženosti prema jedinicama lokalne samouprave;
- 4) sve izloženosti prema centralnim bankama i vladama;
- 5) sve garancije date privatnim licima;
- 6) ostali klijenti/transakcije čiji se profil rizika ne može ustanoviti na osnovu statističkih parametara obračunatih na bazi portfolija.

Prema rejting politici Banke, svi plasmani kojima su promenjeni inicijalno definisani uslovi (reprogram, restrukturiranje ili refinansiranje) dobijaju rejting 5c - default rejting. Da bi plasman povratio svoj inicijalni rejting, dužnik mora da izmiruje svoje obaveze uredno (da nema kašnjenja preko 90 dana) u naredna 3 plaćanja.

Po isteku ovog roka, ako je ispunio uslove za povratak, klijent dobija inicijalni rejting (rejting po poslednjim finansijskim izveštajima).

Direktni otpis potraživanja se vrši na osnovu:

- odluke suda;
- vansudskog poravnanja;
- procene advokata da ishod sudskog spora neće dovesti do naplate potraživanja.

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su:

- 1) hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima;
- 2) jemstva pravnih i fizičkih lica;
- 3) zaloga nad nepokretnom i pokretnom imovinom;
- 4) zaloga nad hartijama od vrednosti;

- 5) garancije banaka i korporativne garancije;
- 6) položeni garantni depoziti;
- 7) bilansno netiranje.

Faktori koji utiču na procenu vrednosti kolaterala:

- 1) period na koji je kolateral založen;
- 2) nominalna/utvrđena vrednosti kolaterala
(na osnovu ugovora o kreditu);
- 3) vrednost poslednje procene kolaterala (interne ili eksterne);
- 4) neto prodajna cena kolaterala (bez poreza, provizija, itd.);
- 5) stvarna vrednost kolaterala založenog u korist Banke na osnovu svih raspoloživih i relevantnih informacija o kolateralu;
- 6) analiza istorijskih podataka o naplati za slične kolaterale.

Da bi se procenilo obezvređenje za budući priliv od realizacije kolaterala, Banka procenjuje vrednost kolaterala i vreme do naplate. Koeficijent za koji se koriguje vrednost kolaterala predstavlja korekciju kolaterala do iznosa koji se može povratiti u procesu izvršenja. Za pojedine vrste kolaterala primenjuju se sledeći ponderi:

- 1) za nepokretnosti se primenjuje koeficijent umanjenja vrednosti od 10 - 30%;
- 2) vrednost zaloga nad pokretnom imovinom se umanjuje koeficijentima od 10 - 40%;
- 3) zaloga nad hartijama od vrednosti za koje postoji aktivno tržište se ponderiše sa 10%;
- 4) vrednost garancija države i lokalne samouprave se ponderiše sa 5%;
- 5) platve garancije banaka, u zavisnosti od rejtinga banke, se ponderišu do 30%;
- 6) položeni gotovinski depoziti se priznaju u celokupnom iznosu.

Potencijalne obaveze se procenjuju u kontinuitetu da bi se utvrdila mogućnost verovatnoće odliva ekonomskih resursa. Ukoliko će verovatan odliv resursa u budućnosti biti zahtevan za stavke prethodno priznate kao potencijalne obaveze, rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima za period u kome je nastala promena verovatnoće nastanka događaja.

Rezervisanja za preuzete potencijalne obaveze obračunavaju se za:

- neiskorišćene, a odobrene kredite;
- izdate garancije;
- izdate akreditive.

Vrednost izloženosti kreditnom riziku (EAD_{IAS}) za potencijalne obaveze je jednaka onom delu izloženosti riziku za koji se očekuje da će biti iskorišćen u vreme neispunjenja obaveze.

5.1.2. Ukupan iznos izloženosti banke nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosečne izloženosti tokom perioda, po klasama izloženosti

u 000 rsd

Klasa Izloženosti	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Potrebna rezerva	Vrednost izloženosti	Prosečna bruto izloženost
Države i centralne banke	43.565.512	0	0	43.565.512	45.063.479
Banke	11.071.838	4.586	2	11.067.251	9.995.186
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	3.761.366	0	28.056	3.733.310	3.114.831
Privredna društva	102.522.130	13.369.173	19.789.796	69.363.161	99.164.663
Fizička lica	55.582.747	4.402.806	7.114.226	44.065.714	53.902.447
Ostale izloženosti	5.021.875	2.031.940	9.760	2.980.175	6.025.167
Ukupno	221.525.468	19.808.505	26.941.840	174.775.123	217.265.773

5.1.3. Geografska raspodela svih izloženosti prema materijalno značajnim oblastima, po klasama izloženosti

u 000 rsd

Klasa Izloženosti	Beograd	Novi Sad	Čačak	Niš	EU	Non EU	Ostalo	Ukupno
Države i centralne banke	43.293.220	0	0	0	0	0	272.291	43.565.512
Banke	3.572.092	0	0	0	7.041.424	458.323	0	11.071.838
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	3.761.366	0	0	0	0	0	0	3.761.366
Privredna društva	80.287.031	9.002.615	2.751.665	4.142.376	1.429.540	4.908.904	0	102.522.130
Fizička lica	30.570.164	14.584.359	5.703.460	4.603.218	78.229	43.316	0	55.582.747
Ostale izloženosti	4.745	23.318	4.420	0	0	0	4.989.392	5.021.875
Ukupno	161.488.618	23.610.292	8.459.545	8.745.594	8.549.192	5.410.543	5.261.684	221.525.468

5.1.4. Raspodela svih izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane, po klasama izloženosti, s posebnim prikazom dospelih nenaplaćenih potraživanja

Dospela nenaplaćena potraživanja

u 000 rsd

Klasa izloženosti	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Potrebna rezerva
Države i centralne banke	0	0	0
Banke	0	0	0
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	0	0	0
Privredna društva	32.730.716	12.654.001	16.302.375
Fizička lica	12.059.492	4.052.010	6.250.055
Ostale izloženosti	28.959	19.556	9.403
Ukupno	44.819.167	16.725.568	22.561.833

Banka u dospela nenaplaćena potraživanja raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, s tim što se dužina docnje i materijalni značaj iznosa u docnji utvrđuju na način propisan odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

5.1.5. Raspodela svih izloženosti prema preostalom dospeću, po klasama izloženosti

u 000 rsd

Klasa Izloženosti	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ostale izloženosti	Ukupno
Države i centralne banke	13.190.682	6.527.135	0	23.847.694	43.565.512
Banke	3.048.014	214.556	0	7.809.269	11.071.838
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	5.673	1.374.842	819.058	1.561.792	3.761.366
Privredna društva	37.572.825	46.493.548	17.058.341	1.397.417	102.522.130
Fizička lica	7.445.084	10.292.184	36.413.124	1.432.353	55.582.747
Ostale izloženosti	31.742	0	0	4.990.133	5.021.875
Ukupno	61.294.019	64.902.265	54.290.523	41.038.659	221.525.468

Prikaz Ostalih izloženosti po strukturi:

Klasa izloženosti	Opis	Bruto izloženost
Države i centralne banke	Nerealizovana transakcija ili transakcija po kojoj ne može doći do plaćanja	-
	Sredstva na žiro računu	7.475.726
	Namenski depoziti	15.844.366
	Potraživanja za više plaćen porez na prihod	252.176
	Odložena poreska sredstva	272.291
	Ostalo	3.020
	Ostala ulaganja	115
		23.847.694
Banke	Nerealizovana transakcija ili transakcija po kojoj ne može doći do plaćanja	1.038.248
	Namenski depoziti	6.679.345
	Ostala ulaganja	91.676
	7.809.269	
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	Nerealizovana transakcija ili transakcija po kojoj ne može doći do plaćanja	1.561.791
	Ostala ulaganja	1
	1.561.792	
Privredna društva	Nerealizovana transakcija ili transakcija po kojoj ne može doći do plaćanja	1.144.378
	Namenski depoziti	18.862
	Ostala ulaganja	234.177
	1.397.417	
Fizička lica	Nerealizovana transakcija ili transakcija po kojoj ne može doći do plaćanja	6.620
	Ostala ulaganja	1.425.733
	1.432.353	
Ostale izloženosti	Gotovina u blagajni	1.558.763
	Gotovina u procesu prikupljanja	5.168
	Investicione nekretnine	220.499
	Osnovna sredstva	3.127.628
	Zalihe	25.328
	Ostalo	52.007
	Ostala ulaganja	741
	4.990.133	
Ukupno		41.038.659

5.1.6. Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

u 000 rsd

Klasa Izloženosti	Hartije od vrednosti i učešća	Plasmani klijentima	Ostala aktiva	Potraživanja za kamate i naknade	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2012. godine	(2.616)	(13.918.824)	(365)	(1.398.869)	(637)	(15.321.311)
Povećanje rashoda	(61.591)	(2.962.165)	0	(222.299)	(3.128)	(3.249.183)
Prihodi od ukidanja rezervi	2.271	1.890.648	46	150.613	329	2.043.907
Kursne razlike	(127)	(1.067.546)	0	(151.982)	(2)	(1.219.657)
Isknjižavanje	0	0	0	0	0	0
Naplaćeno u toku godine	0	0	0	50.866	0	50.866
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	(62.063)	(16.057.887)	(319)	(1.571.671)	(3.438)	(17.695.378)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po garancijama i drugim potencijalnim obavezama:

u 000 RSD

Stanje na dan 31. decembra 2011. Godine	188.184
U korist bilansa uspeha	(87.457)
Stanje na dan 31. decembar 2012. Godine	100.727

5.1.7. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, i podaci o obračunatoj i potrebnoj rezervi

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju

u 000 rsd

Klasa klasifikacije	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti	Potrebna rezerva
A	53.084.734	263.154	0
B	31.211.195	226.859	304.375
V	19.716.101	330.150	2.480.892
G	9.787.555	758.898	2.386.304
D	38.058.836	16.217.044	21.770.270
Ukupno	151.858.422	17.796.105	26.941.840

5.1.8. Primena eksternih rejtinga u standardizovanom pristupu obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive

Za određivanje nivoa kreditnog kvaliteta izloženosti prema stranim državama i centralnim bankama, Banka koristi kreditnu procenu države koju su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice Sporazuma Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits”.

U skladu sa članom 35. Odluke o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br.46/2011), Banka izloženostima prema stranim državama i centralnim bankama dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditne procene u kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza:

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju u 000 rsd

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

5.2. Rizik druge ugovorne strane

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br. 46/2011) Banka obračunava izloženost riziku druge ugovorne strane za sledeće pozicije:

- finansijskih derivata;
- kreditnih derivata;
- repo i reverse repo transakcija;
- transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe;
- transakcija kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti;
- transakcije sa dugim rokom izmirenja.

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na dan 31.12.2012. godine nije imala izloženost po osnovu kreditnih derivata, repo i reverse repo transakcija iz knjige trgovanja, transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcija kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti kao i transakcije sa dugim rokom izmirenja. Za obračun izloženosti po osnovu finansijskih derivata Banka se opredelila za Metodu tekuće izloženosti u skladu sa tačkom 284. Odluke o adekvatnosti kapitala.

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd je na dan 31.12.2012 imala izloženost isključivo po osnovu FX finansijskih derivata, za koje nisu primljena ili data sredstva obezbeđenja, niti je primenjeno netiranje pri obračunu izloženosti riziku druge ugovorne strane.

Ukupna pozitivna fer vrednost ugovora iznosila je RSD 4.754 hiljade.

Ukupna izloženost riziku druge ugovorne strane na 31.12.2012. iznosila je RSD 297.616 hiljada.

Ukupni iznos potencijalne izloženosti na 31.12.2012. iznosio je RSD 292.862 hiljade, dok je ukupan iznos tekuće izloženosti iznosio RSD 4.754 hiljade.

5.3. Tržišni rizici

Uvažavajući odredbe Odluke Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala, Banka za potrebe izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala, izračunava kapitalne zahteve za tržišne rizike primenjujući standardizovane pristupe.

S obzirom da Banka za sada ne primenjuje pristup internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike za izračunavanje pokazatelja adekvatnosti kapital banke, u skladu sa NBS Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Banka nije dužna da objavljuje podatke relevantne za primenu pristupa internih modela.

Ukoliko bi Banka počela da primenjuje pristup internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike za izračunavanje pokazatelja adekvatnosti kapital banke (u skladu sa NBS Odlukom o adekvatnosti kapitala banke), onda bi u skladu sa NBS Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, počela da objavljuje:

- 1) za svaki potportfolio: karakteristike korišćenog modela, opis stres testova, kao i opis metoda korišćenih za back testiranje i validaciju internih modela i procesa modeliranja;
- 2) okvir primene internog modela za čije je korišćenje dobila saglasnost Narodne banke Srbije;
- 3) opis metoda vrednovanja pozicija iz knjige trgovanja;
- 4) najviši, najniži i srednji iznos dnevnog VaR parametra u toku perioda izveštavanja, kao i iznos VaR parametra izračunatog na kraju ovog perioda;
- 5) poređenje dnevnog VaR parametra izračunatog na kraju radnog dana s dnevnim promenama vrednosti portfolija na kraju narednog radnog dana, uz analizu svakog značajnog prekoračenja u toku perioda izveštavanja.

5.4. Operativni rizik

Radi evidentiranja podataka vezanih za događaje nastale po osnovu operativnog rizika koristi se baza podataka inFORM (Integrated Framework for Operational Risk Management), koja predstavlja jedinstveno rešenje uspostavljeno na nivou Hypo bankarske Grupe, prilagođeno da zadovoljava zahteve Narodne Banke Srbije koji se odnose na uspostavljanje i održavanje baze podataka o događajima u skladu sa važećom zakonskom i podzakonskom regulativom.

Za ispunjenje zahteva regulatornih organa, pa čak i više od toga, za povećanje svesti o riziku i ublažavanje rizika pre pojave, Banka pored kvantitativnih instrumenata koristi i kvalitativne metode identifikacije i monitoringa. Iz tog razloga, Banka primenjuje instrumente scenario analiza („SA“) i procene rizika („RA“) kao instrumente kvalitativne procene.

U cilju smanjenja izloženosti rizicima u okviru svog poslovanja Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja internim kontrolama i kontinuirano radi na poboljšanju kontrolnih mehanizama.

5.5. Kamatni rizik

Banka je izložena kamatnom riziku po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled moguće promene kamatnih stopa.

Banka analizira izloženost po osnovu sledećih izvora kamatnog rizika:

- vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke s fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (engl. repricing risk);
- različite referentne kamatne stope kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena (engl. basis risk);
- ugovorne odredbe u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama - krediti sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja (engl. optionality risk);
- promena krive prinosa (engl. yield curve risk);
- rizik derivata (engl. derivative risk) koji predstavlja izvedenu vrstu rizika iz sledećih instrumenata: linearni instrumenti obuhvataju kamatne i valutne svopove, FRA (engl. Forward Rate Agreement), kamatne fjučerse; otvoreni strukturni instrumenti

poput CMS pozicija engl. Open structured instruments poput CMS (engl. Constant Maturity Swap); pristup usklađenih parova za derivate engl. Matched pairs approach of derivatives.

Praćenje, merenje i izveštavanje o izloženosti riziku kamatne stope kroz procenu moguće promene ekonomske vrednosti i finansijskog rezultata vrši se najmanje na mesečnom nivou analizom ključnih indikatora kamatnog rizika koji se daju kroz mesečne i kvartalne izveštaje koji se dostavljaju i predmet su razmatranja od strane Hypo Grupe i relevantnih organa Banke - Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - ALCO.

Osnovne pretpostavke primenjene za merenje, odnosno procenu izloženosti kamatnom riziku, uključujući i pretpostavke o prevremenim otplatama kredita i kretanju neuročenih depozita (kao i pozicija: tekući računi, obavezna rezerva, dospeli plasmani i sl.) zasnivaju su na ekspertskom mišljenju/proceni operacionalizovanom kroz posebnu aplikaciju za modelovanje ovih pozicija. Sve važnije izmene tih pretpostavki se dokumentuju i odobrava ih Upravni odbor Banke.

U vezi sa kretanjem neuročenih depozita (depozita po viđenju) primenjuje se pretpostavka rasporeda od 4 godine sa obnavljajućim efektom definisanim kroz aplikaciju za modelovanje, dok je pretpostavka prevremene otplate kredita u kontekstu aktuelne finansijske krize i rasta stepena nenaplativosti plasmana, tretirana kao nerelevantna u postupku merenja izloženosti kamatnom riziku.

U sveobuhvatnom procesu procene kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, Banka na redovnoj osnovi sprovodi scenario analize i stres testove efekata promene kamatnih stopa.

U toku 2012. godine, pokazatelj kamatnog rizika, kao mera uticaja na kapital Banke (polazeći od modela sačinjenog na bazi primenjenih preporuka Bazelskog komiteta za bankarsku superviziju koji uzima u obzir princip neto sadašnje vrednosti pri paralelnom pomeranju krive prinosa za 200bp), kretao se ispod maksimuma propisanog od Grupe koji iznosi 15%, odnosno 20%, koliko Bazel preporučuje.

5.6. Rizik likvidnosti

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima, Banka je pratila pokazatelje likvidnosti definisane ovom odlukom. Vrednosti pokazatelja likvidnosti (LIK) u toku 2012. koji predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane, prikazane su u donjoj tabeli:

Pokazatelj likvidnosti (LIK)	2012.
na dan 31. decembar	2,24
prosek za decembar	1,97
maksimalan racio u toku godine	2,48
minimalan racio u toku godine	1,10

U skladu sa istom Odlukom, počevši od 24. Decembra 2012., Banka je pratila i uži pokazatelj likvidnosti banke koji predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti s druge strane. Vrednosti užeg pokazatelja likvidnosti (LIK) do kraja 2012. godine prikazane su u donjoj tabeli:

Uži pokazatelj likvidnosti	2012.
na dan 31. decembar	1,86
prosek za decembar	1,73
maksimalan racio u toku godine	1,86
minimalan racio u toku godine	1,63

5.7. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na dan 31.12.2012. godine nije imala izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi (a isto važi i za ulaganja u vlasnička ulaganja u knjizi trgovanja). Internim dokumentima Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd, relevantnim za razvrstavanje finansijskih instrumenata i određivanje pratećih internih limita, nije predviđeno ulaganje u vlasničke hartije od vrednosti, bilo da se radi o ulaganjima u bankarskoj knjizi ili knjizi trgovanja, odnosno, ne postoje odobreni limiti za ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti.

6. PODACI, ODNOSNO INFORMACIJE KOJI SE ODOSE NA BANKARSKU GRUPU

Banka na dan 31.12.2012. godine nema učešća u kapitalu u licima u finansijskom sektoru koja bi u smislu Zakona o bankama činila bankarsku grupu sa sedištem u Republici Srbiji.

